

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
medelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mensno po pošti D 10.—, za ino-
zemske D 15.—, dostavljen na dom
D 11.50, na telefonice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica številka 4.

Poština plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilijše, desno. Tele-
fon št. 24. — Št. 15 poštnočkovni
račun štov. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, torek 5. decembra 1922.

Številka: 275.

Končni razpad „Hr- vatskega bloka“.

Zagreb, 30. nov.

Proces končnega razpadanja v »Hr-
vatskem« bloku je v polnem teku. Ni
voč sile, ki bi mogla oživetiti to razpa-
dajoče truplo, ki je vse svoje delovanje
baziralo na laži in nepošteni demago-
giji in v korist neprijateljev naše dr-
žave in našega naroda. Borba med po-
sameznimi že razpadlimi deli tega blo-
ka je pričela z veliko vehemenco in z
najbrezobzirnejšimi metodami. Vsa
nacionalna človek se mora nasmejlja-
ti, če pomisli na stereotipno frazo teh
pokvarjenec, na frazo »Sloga svih Hr-
vata«, s katero krilatice so ti elementi
operirali, brezvestno zapeljujoč mase
hrvatskega dela našega naroda.

Proces razpadanja in medsebojno
boje v »Hrvatskem« bloku se je poka-
zal v javnosti že pred 5 meseci, dokler
ni končno prišlo do kulminacije v zad-
njem času za izključenjem frankovcev
iz »Hrvatskega« bloka.

Radić, videč, da zapeljane kmečke
mase ne verujejo več v njegovo značno
republiko, je pomislil, da bi bilo dobro,
če bi rešil vsaj poslanske dnevnice in
šel v ta namen vsaj za nekaj dni v Beo-
grad. Tudi v tem koraku kažejo »K. u.
k.« služabniki v pravi sliki svojo du-
ševno goloto in pokvarjenost. Vrženi s
svojimi metodami v zagato, iz katere
ni častnega izhoda, udarjajo besno sa-
mi po sebi in izvajajo preziranje pri
lastnih pristaših. V celi naši javnosti
padajo na račun teh šarlatanov šaljivi
komentarji, ki jih tirajo k se blaznej-
šim korakom. Frankovska skupina, ki
je vedno odkrito nastopala proti naše-
mu narodu, smatra sedaj čas za ugo-
den, da zavzame Radićeve pozicije in
podvzema v ta namen vse mogoče ko-
rake, ki bi jo vedli do uspeha. Radić pa
kot »suveren in predsednik značne re-
publike« ne more prenesti opominov
vesti niti v formi frankovcev, dasi mu
je ta pojem najbližji. Zato se frankov-
ci izključujejo, ker »so hoteli biti vest
knjigarja Radića«. Pri tem koraku je
imel Radić popolno podporo zajedni-
čarjev, ki s hrepenenjem mislijo na
boje beogradske ministrske dni, ko so
na Hrvatskem pa se igrali revolucijon-
arje, republikance in srbofobe. In čet-
tudi danes ni izgledov na ministrske
plače, ostajajo še vedno poslanske dne-
vnice, ki se dajo dobiti, potem pa zopet
haj iz Beograda, da se nastavi borba
s polnim srecem in — polno mošnjo. V
tej situaciji pa vodijo ti pokvarjenci
medsebojno borbo na življenje in smrt
in tolažijo svoje mase, da so Hrvati
vedno bili nesložni in da je temu vzrok
nesrečna usoda. Pa tudi to — zdi se —
ne užiga več. V celi tej borbi pokvarje-
nih elementov pa je vendar eno intere-
santno. V javnost prihajajo počasi vse
delovanje teh avstrijskih sluganov, vse
ono, kar so zavedni in konstruktivni
elementi iz Hrvatske vedno trdili.

V »Slobodnem domu« razkriva tr-
govce Radić veleizdajniško delovanje
frankovcev in njihovo kooperiranje z
neprijatelji naše države. V svojih ma-
sah zopet udarja po frankovcih kot iz-
dajcah hrvatskega, ki delajo na skriv-
nem s Srbi. A frankovci ne ostajajo
dolžni knjigarju Radiću in mu odgo-
varjajo v svojem organu »Hrvatska
misel«, da je pravzaprav on tisti, ki je
vzdrževal zveze z neprijateljskim ino-
zemstvom proti naši državi. Tako se iz-
povedujejo sedaj ti bratci drug druge-
ga, onemeli pa so vsi oni breznačelni
politikli, ki so skušali spraviti te proti-
državne elemente na krmilo države. —
Pričela pa se je ostra borba v širokih

Občinske volitve v Ljubljani.

Posledica razcepljenosti naprednjakov. — Ljubljana pod črno-komunistič-
nim klobukom.

Maribor, 4. dec.

Poznavalca razmer številke, ki
smo jih sinoči izvedeli iz Ljubljane o
izidu obč. volitev, niso presenetile.
Združeni klerikaleci, komunisti in
Peričevi socialisti (Zveza delovnega
ljudstva) so dobili relativno največ
glasov (3952) in s tem absolutno veči-
no vseh mandatov. Skof sam je bil med
prvimi, ki je šel volit rdečarko-
boljševisko-črno listo. Klerikaleci in
komunisti so spravili vse do zadnjega
moža na volišče. Zgodilo se je, kar so
pričakovali vsi, ki jim je bilo težko,
da so se napredni glasovi cepili:
Ljubljana je danes v klerikalno-boj-
ševskih rokah.

Dr. Ravniharjeva lista je dobila
2809 glasov. Dr. Ravnihar je čutil po-
trebo, da razcepi napredne Ljubljan-
čane. Dobil bo pa komaj kakih 8
mandatov. Županska slava je splavala
po vodi, ostane mu pa za večno hero-
stratska slava, da je iz osebnega ča-
stihlepija vrgel Ljubljano v klerikal-
no-bojševisko žrelo. Dasi so glasovaši
za njegovo listo tudi narodni socijali-
ci, radikaleci in samostojni kmetje,

Položaj v Beogradu. — Na vrhuncu krize.

Ministrski svet o demisiji. — Pred odločilno sejo v demokratskem klubu. —
Pašić poda danes demisijo?

Beograd, 4. decembra. (Izvirno.)
Včeraj dopoldne se je vršila seja mi-
nistrskega sveta, na kateri se je razprav-
ljalo o situaciji. G. Pašić je obvestil mi-
nistrske, da namerava podati ostavko.
Vlada se je posvetovala o času, kdaj naj
poda ostavko. Demokratski ministri sto-
je na stališču, naj vlada demisionira še
pred torkom. Jutri se vrši seja plenuma
demokratskega kluba, na kateri se bo
razčistila situacija. S tem bo dana demo-
kratskemu klubu prilika, da svobodno
in nevezano na sedanjo koalicijo z radi-
kalcami presodi sedanji politični položaj.
Na to je ministrski svet odobril pred-
log vojnega ministra, da se dne 10. janu-
arja 1921 pokliče krog 7000 vojnih obve-
zancev, ki še niso odslužili svojega roka.

Beograd, 4. decembra. (Izvirno.)
Položaj v narodni skupščini je sledeči:
Vladni večini pripada 88 poslancev de-
mokratske stranke, 96 poslancev radi-
kalne stranke skupno s Turčini iz južne
Srbije, 9 kmetičev, 11 poslancev Ma-
glajčanove skupine to je skupno 204 po-
slancev. Opoziciji pripada 27 poslancev
jugoslovenskega kluba (dr. Korošec), 26
Lazičevih, 13 Spahovih, 10 Ivčevih, 5
Popadičevih, 2 Avramovičeva, 2 Pro-

Novi proračun v tisku.

Beograd, 4. dec. (Izv.) Finančno
ministrstvo je dalo v tisk državni
proračun za leto 1923-24. Dosedaj so
predložili proračune sledeča ministr-
stva: notranje, pravosodno, za vere,
zunanje, agrarno in prosvetno.

Madžarske svinje na račun reparacij.

Beograd, 4. dec. Te dni je došel
iz Madžarske prvi transport svinj na
račun reparacij. Te svinje se bodo
razdelile med prebivalstvo v niškem,
topoliškem in vranjskem okraju.

Fašistovsko gibanje na Grškem?

Pariz, 3. dec. Kakor poroča »New
York Herald«, se boje v oficijelnih
francoskih in grških krogih v Parizu,
da stoji Grška pred neke vrste faš-
istovskim gibanjem. Gibanje se širi po
zadnjih vesteh iz glavnega mesta in

mu vse to ni pomagalo. Tudi ne, da je
njegova stranka dala v zadnjih urah
volitev raztrositi po Ljubljani letake
s fingiranim pozivom vodstva JDS,
naj vsi demokratje vojijo Ravnihar-
jevo listo. Ostudno bojno sredstvo!

Demokratska stranka je šla v vo-
lilni boj sama in se je imela bojevati
na tri fronte. Dobila je 1822 glasov,
— toliko je danes še političnih pošte-
njakov v Ljubljani. Boj je izvojevala
častno, njene vrste so izčiščene.

Slabo so prošli Bernotovi oficijelni
socialisti: dobili so 295 glasov in do-
bili menda en mandat.

Ljubljanske volitve so dober nauk
za Ljubljančane in za nas Maribor-
čane. Klofuta, ki so jo dobili Ljub-
ljančani, bo morda dobro zdravilo za
vse one prenapeteže, ki menijo, da je
v politiki mesta za osebno častihlepje
in da se iz tega vidika sme razdirati
napredna fronta. Za nas napredne na-
rodne Mariborčane, ki bomo imeli pri
volitvah boj tudi z Nemci, pa sledi iz
Ljubljanskega slučaja nauk in zapo-
ved: strnimo nacionalne in napredne
vrste v krepko enotno falango! Ne
cepimo svojih sil v brezplodnem boju!

Politične vesti.

* Sobotna seja narodne skupščine se
je po rešitvi nekaterih osebnih vpra-
šanj hitro zaključila. Prihodnja seja je
danes v torek.

* Radikalni klub je imel 2. t. m. sejo,
v kateri je odobril Pašićevo stališče,
da se ne pogaja s strankami, ki so za
revizijo ustave. Pašić je dobil poobla-
stilo, da razčisti položaj, če treba tudi
z demisijo.

* V klubu zemljovalnikov je v seji
2. t. m. prišlo zopet do načelnega spo-
razuma med obema skupinama ter je
pričakovati, da se klub ne razcepi.

* Spor med slovaškimi separatisti.
Zadnje čase izgleda, da se separatizmu
ne le pri nas, ampak tudi na Češkoslo-
vaškem dajejo tla. Za razdorom v Hr-
vatskem bloku prihaja do ostrih na-
sprotij med Hlinkovimi pristaši na Slo-
vaškem. Del Hlinkovih poslušalcev je
namreč izprevidel, da s samim negativ-
nim delom ne koristi niti sebi niti
stranki, še manj pa ljudstvu ter zahte-
naj ustopi stranka v vlado ter prične s
pozitivnim delom. Hlinka je tem strem-
ljenjem nasproten in zato se splošno
pričakuje, da bodo nezadovoljnejši izsto-
pili in tako stranko razbili. Za Radi-
ćem izgublja svojo armado še Hlinka in
kar je tudi značilno, se pripravlja enak
razdor tudi med romunskimi separati-
sti v Transilvaniji. Dogodki se razvija-
jo torej čisto normalno, prazno doktri-
narsko prepiranje se umika resnemu in
pozitivnemu delu, pijanost se vnika iz-
treznjenju. To je najlepši dokaz, da se
sicer počasi, toda sigurno bližamo nar-
malnim razmeram in prepotrebni kon-
solidaciji.

* Poljski sejm je izvolil za predsed-
nika člana Witosve stranke Rataja,
poljski senat pa člana iste stranke
Trampezynskega.

* Don Manuel nova zvezda nemških
monarhistov. »Berliner Tageblatt« po-
roča, da se je mudil te dni pri svojem
tastu v Sigmaringenu v Nemčiji bivši
potugalski kralj don Manuel. Ko so
nemški monarhisti izvedeli za navzoč-
nost dona Manuela v Sigmaringenu,
so ga pričeli tramoma obiskovati ter
snovati z njim načrte, kako bi zaposta-
vili v Nemčiji zopet monarhijo. Don
Manuel je v nekaj dneh postal središče
vse nemške monarhistične propagande

London, 3. decembra. (Izvirno.)
Reuterjev urad izve, da glede lausan-
ske konference ni vzroka za pesimizem
ter da ni verjetno, da bi se konference v
doglednem času odgodila. Atmosfera na
konferenci je ugodna.

BORZA.

Curih, 4. dec. (Izv.) Bredborza.
Pariz 37.25, Zagreb 1.85, London 24.06
Berlin 0.06 in pet osmin, Praga
16.95, Italija 26, Newyork 531.50, Du-
naj 0.0075, žigosane krome 0.0076, Bu-
dimpešta 0.23, Varšava 0.035, Sofija
2.90, Bukarešta 3.35.

in vse oči nemških monarhistov so bile obrnjene v Sigmaringen. Temu nenačudnemu veselju nemških monarhistov pa so napravile sedaj oblasti nagel konec, pozvale so dona Manuela, naj čim prej izgine iz Sigmaringena in iz Nemčije sploh. Do tega ukrepa je oblast napotilo pred vsem vojstvo, da je bil don Manuel med vojno nasprotnik Nemčije in se je o Nemcih jako grdo izrazila tudi njegova žena, čeprav je sama Nemka iz rodu Hohenzollern-Sigmaringen. Ravno to pa najlepše karakterizira moralo te viske monarhistične gospode.

*** Italijanski klerus pri Mussolinijevem zastopniku.** Te dni je obiskala deputacija federacije italijanskega klerusa pod vodstvom mons. Nazzarena Orlandia zastopnika ministrskega predsednika Mussolinija, podtajnika Acerba ter mu izrekla svojo vdanost do fašistske vlade in simpatije do g. Mussolinija, ki je kot prvi italijanski ministrijski predsednik pokazal, da hoče delovati skupno s cerkvijo.

*** Bodoči predsednik Združenih držav.** Republikanci so pri nedavno dovitih volitvah v senat severoameriških združenih držav sicer še dobili večino, toda ta večina je tako neznatna, da proti volji demokratov, ki so izšli iz teh volitev nepričakovano ojačeni, gotovo ne bodo mogli vladati. Ker pa republikanci tudi še dalje izgubljajo, osobito pri volitvah upravnih uradnikov, demokrati pa pridobivajo, se v Ameriki splošno sodi, da bodo republikanci propadli tudi pri bodočih volitvah državnega predsednika ter da bo zmagal demokratijski kandidat. Časopisje se radi tega že danes bavi z vprašanjem, kdo bo bodoči državni predsednik in iz teh pozicij povzemamo, da nameravajo republikanci kandidirati na to mesto sedanjega guvernerja zvezne države Newyork, Millerja, demokrati pa sedanjega guvernerja mesta Newyorka Smitha. Verjetno je torej, da postane Hardingov naslednik Smith. Zanimivo je pri tem to, da prihaja večina ameriških predsednikov iz najširših ljudskih vrst; sedanjí predsednik Unije, Harding je bil v svoji mladosti kolporter, pozneje stavec in urednik, novi republikanski kandidat Miller je bil office-boy (pisarniški sluga), demokratijski kandidat Smith pa kočjaž.

V torek ob 20. (8.) uri zvečer v Narodnem domu

Miklavžev večer Mariborskega Sokola.

Med vzhodom in zapadom.

(Pismo iz Honolulu).

Amerika — in ž njo zapad — izginja za menoj in vendar še nisem dosegel daljnega vzhoda. Stojim na otoku sredi oceana, kjer si podajata roke zapad in vzhod. Mudim se na Zandviških otokih, v Honolulu na Oahu.

Je-li to otočje dežela bodočnosti? Naj li doma naveličani Evropejci obrnejo semkaj svoje poglede? Ne in zopet ne! Da pa izbršem vsak dvom in omogočim vsakomur, da presodi sam, hočem spregovoriti podrobno o vseh dobrih in slabih straneh tega dela sveta in o vseh mogočih možnostih.

Zandviški otoki sestojajo iz sedmero obljudenih in več neobljudenih otokov. Obljudeni so: Oahu, z glavnim mestom cele skupine, Honolulu; Malokai, s seliščem izgnancev; Maui, s številnimi ribiškimi naselbinami in z mogočnim ognjenikom Haleakala; Havai, največji otok cele skupine z glavnim mestom Hilo in znamenitimi ognjeniki Kilauoa; Hale mau in Mauna Loa s kraterjem Makua-veoveo ter končno Kauai, vrt Zandviških otokov in Lanai ter Nihau. Laysau ima sicer tudi prebivalce, toda le leteče; ta otok je ameriško zaščitno zatočišče morskimi ptic, katerih je na milijone.

Klima Havajskih otokov, kakor se jih pri nas najraje imenuje, je izborna. Tu ni niti premrzlo niti prevroče; niti premokro niti presušeno. Tu uspevajo vsi tropični sadeži. Honolulu obiščejo redno vse ladje,

Dnevna kronika.

Božičnica obmejni deci!

Božič — dan veselja starih in mladih, se bliža. Vse se pripravlja, da čim lepše praznuje ta dan. Marsikatera šola v zaledju bo s pomočjo svojih mecenov priredila Božičnico z obdarovanjem ubožčkov. Zalostne so pa razmere na naših hribovskih šolah ob severni državni meji, kjer ni prijateljev in mecenov, ki bi prinedili deci tako slavnost z obdarovanjem. Najskrajnejša slovenska obmejna šola je pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu 907 m visoko v hribih, tik državne granice. Trirazrednica z 160 učenci komaj životači, ker ni prispevkov in ne učnih pripomočkov, otroci (80% ubožnih kočarjev) nimajo niti obuvala, niti obleke za šolo. Sosedna, komaj 100 korakov oddaljena avstrijska šola, pa je z vsem dobro založena.

»Schulvereine« skrbi za to svojo postojanko kar najbolj, ob letošnjem božiču priredi 35 učencem te šole (Slovenec!) obdarovanje z oblačili in šolskimi potrebščinami. Ker je ta akcija očividno naperjena proti nam, je naša sveta dolžnost, da delovanje »Schulvereina« paraliziramo! V nedeljo 17. decembra nameravamo privediti »Obmejno božično slavnost« z obdaritvijo vseh naših šolarjev. Ker pa sami ne premoremo ničesar, se tem potom obračamo na vse prijatelje obmejnega šolstva z vladno prošnjo za pomoč! Usmilite se revne obmejne dece, katero čaka naloga, da kot zavedni Jugoslovenci čuvajo našo državno mejo. V zavesti, da jih podpira širša javnost v zaledju, bodo z veseljem vsrili svojo nalogo kot zvesti Jugoslovenci. — Dobrodošel je vsak najmanjši dar v denarju, obleki, obuvalu ali šol. potrebščinah. Darove za »Obmejno Božičnico pri Sv. Duhu« iz prijaznosti sprejema in priobčuje uredništvo »Tabor«. — Šolsko vodstvo Sv. Duh na Ostrem vrhu, p. Selnica ob Dravi.

—□—

— Tako je prav! Na praznik ujedinjenja dne 1. t. m. je visela na nekdanj zagrizeni nemškutarski tovarni na Polzeli lepa nova državna zastava na visokem drogu. Vodstvo tovarne (dr. Wildi, inž. Lakot ter prokurist Tomažič) udeležilo se je poleg drugega tovarniškega uradništva (Vizjak, Post itd.) korporativno slavnostne maše, kar je napravilo najboljši vtis. Videti je, da je zavel po nacionalizaciji te nekdanj prononsirane tovarne v sedanji »Strojilni, lesni in kemični industriji, d. d.« na Polzeli čisto drugi — jugoslovanski — duh, kar prav toplo pozdravljamo. Želeti bi bilo le še, da bi »Sokol« na Pol-

pa naj plovejo že v Ameriko ali na Japonsko, Kitajsko, Indijo ali Avstralijo in Novo Zelandijo. Enaka obleka zadostuje za zimo kakor za poletje. Tu žive vse človeške rase in nikjer se ne nudi umetniku ali znanstveniku lepša in bolj zaželjena slika nego na teh sredi neizmerno oceanske samote nahajajočih se otokih. Krasna in prikladna obala je pripravna za vsakršen sport, a lepe in trdne ceste omogočujejo prijetno vožnjo z avtomobili.

Z eno besedo: Zandviški otoki so prekrasno letovišče za vse velike vojne dobičkarje, in dolarske prince seveda v prvi vrsti. Revez pa tu strada. Banane, kakršne se dobi v Panami šest za en »medio« (2% centa), stanejo tu 25 centov; najubornejša luknja, ki se ponaša z imenom soba stane 4 dolarje na teden; oblačila stanejo celo premoženje; jedi cele zaklade; vozila zahtevajo blagajno kakkega indijskega radže. Dežela je v rokah velekapitalistov, ki posedujejo tu velike, najmoderneje urejene plantaže sladkornega trsa, katere obdelujejo Filipinci, Portugalci in Japonci za 1 dolar dnevno in prosto stanovanje. Zemljišča tu ni mogoče kupiti, pa tudi trgovec ali obrtnik bi v zandviških mestih moral vsled konkurence z vsem zadovoljnih Kitajcev in drugih Orientalcev v najkrajšem času propasti. Tu so le reveži, največji reveži in pa bogataši, največji bogataši. To je dežela, kjer turiste do golega skubijo, reveže pa do suhega izžemajo. Dežela je, kakor čarobnejše ni ustvaril bog za ženitovanjska potovanja in za navdijanje pesnikov, toda tem poslednjim povem lahko iz lastne izkušnje, da se da prav

zeli razpel svoja krila bolj energično in na široko, kot dosedaj.

— Dr. Vošnjak zopet v Pragi. »Česke slovo« poroča, da se je poslanik dr. Vošnjak vrnil z dopusta in zopet prevzel vodstvo poslaništva. Različne verzije, ki so krožile o njegovem odstopu, tedaj niso resnične.

— Merodajnim krogom v vpoštevanje. V zadnjem času se je razpasla čudna navada, da ne prirejajo trgatav, plesnih venčkov itd. samo društva in posamezni gostilničarji, temveč da se dogovore v kakki vasi fantje in krakomalo naznanijo prireditel kot »fantje iz — Veselic in raznega dirindaja je itak že povsod preveč; zdaj pa se naznanjajo vsaki teden po 2—3 prireditelje »fantov«. To zapeljuje ljudstvo v zapravljivost, ki je ob sedanjih gospodarskih razmerah zločin na narodnem gospodarstvu. Poleg tega se spleh ne ve, kaj se zgodi s čistim dobičkom. Najbrž si ga prireditelji razdele med seboj, največkrat pa ga zapijejo. Nazadnje se še skregajo in stepejo. Okr. glavarstva, posebno pa občine bi morale pri dovolitvi takih prireditev postopati mnogo ostreje. Posebno je to pogubno razvado opaziti v ptujskem in ljutomerskem okraju.

— Druga mati nesrečnemu otroku. Poleg Koroške slovi Štajerska kot dežela, kjer išče premnogo nedolžnih otrok svojih očetov. Ljubljana Mariboru sicer ni poseben vzgled, ampak kar se tiče zaščite pravice takih brezpravnih revčkov, ki ravno Maribor potreboval drugega Milčinskega. Redkeji so slučajji, da tako revče išče ob enem tudi druge matere. V Mariboru živi nesrečna mati s kopico otrok, ki je bila primorana za enega otroka že preskrbeti drugo mater. In zdaj je prišla zopet v tak položaj, da išče za svoje tri mesece staro hčerko zopet drugo mater. Poleg drugih zapletenih razlogov odločuje ta korak tudi stanovanjska beda. Naslov in podatki v Mar-Stanu.

— Nova poštna tarifa sestavljena po točnim službenim podacima, upravo je izšla. Dobi se na svim poštnah, kod listonoša, kao i kod nakladnika »Narodne knjižnice«, Zagreb, Vojnička 13. Cijena D 10. Tarifa je potpuna, a štampana je na finom kartonu, na 8 strana velikog oktav-formata.

— Koliko je Nemčija plačala doslej? Od konca vojne do 31. maja letos je plačala Nemčija zaveznikom na reparacijah 18 in pol milijarde zlatih mark v gotovini, kar znaša krog 37 bilijonov mark v papirju po sedanji vrednosti. Narodno premoženje Nemčije je cenjeno na 300.000 milijard zlatih mark in je torej doslej plačala za povzročeno svetovno krvoprelitje z vsem skupaj še prav neznatno kazen.

težko pesniti, ako se ves dan strada, vso noč pa bori z moskiti in drugimi podobnimi žuželkami, pred katerimi ni človek nikjer varen.

In sedaj še par besed o tukajšnjem poljedelstvu. V prvi vrsti se prideluje tarovo korenje. Tarovo korenje je neka vrsta indijske repe, ki se pripravlja ravno tako kakor naša repa ali pa krompir. Domačini skuhaajo in stolčajo to korenje, pomešajo z vodo in napravijo tako neke vrste močnik, katerega puste tako dolgo, da se okisa, jedo pa potem ta skisani močnik po starem običaju kar z roko. Tarovo korenje uspeva le na zelo mokrem zemljišču, zato se njive, na katerih raste, umetno poplavljaajo z vodo. Prideluje se razen tarovega korenja osobito veliko tudi še riža, katerega goje v prvi vrsti Kitajci.

Banane se goje v vrtovih, včasih tudi na njivah, vendar se občutno pozna, da so Zandviški otoki že na meji pasu, v katerem uspevajo banane, kajti dočim dorastejo v Panami že v 10. mesecih toliko, da obrode, potrebujejo na Oahu že nad poldrugo leto.

Znamenite so havajske anane (ananas), katere vkuhavajo v številnih tvornicah, ter jih konservirane v pločevinastih skatljah razpošiljajo po svetu, največ v Združene države, kjer tvorijo priljubljeno oslaščilo bogatašev.

Glavni dohodek otočja tvori vsekakor pridelovanje sladkornega trsta. Dočim raste sladkorni trst v Panami kakor hoče sam (vsekakor tudi hitreje) in na Kubi kakor hočejo črnci, se ga tu neguje in predeluje na vse mogoče naimodrnejše

— Strašen požar je bil v soboto ponoči v Steinerjevi lesni trgovini v Osijeku. Trajal je 4 ure. Škode je nad 2 milijona kron. Krita je z zavarovalnico.

— Bosanska vlada za svoje dijake. Bosanska pokrajinska vlada je ustanovila menzo, v kateri dobiva hrano 100 siromašnih dijakov.

Celjske vesti.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Dne 27. nov. je vladni svetnik Lilek razpravljaj o cerkvenem razkolu, t. j. o cepitvi krščanske cerkve v rimsko-katoliško in grško-istočno, o pokristjanjenju juž. Slovanov in o uvedbi slovanskega bogoslužja, o važnosti slov. cerkvenega jezika za razvoj srednjoveške književnosti pri Srbih, Hrvatih in Bulgarjih, o odnošajih južnih Slovanov napram rimskokatoliški cerkvi in papežu v celnem srednjem veku in v XVI. stoletju, o posledicah cerkvene, verske in prosvetne dobe za južne Slovane in zlasti za Slovence, končno o naukih, ki jih moramo črpati iz vsega tega za našo sedanost in bodočnost, osobito glede slovanskega bogoslužja in naše cerkvene podložnosti papeški stolici. Predavatelj je koncem svojega stvarnega, na zgodovinske podatke se upirajočega predavanja pozival vse napredne kroge, naj bo nacionaliziranje naše cerkve temeljna točka naprednega političnega programa. »Straža« je s prav neumnimi glosami reagirala kar v prvi številki, ne more pa stvarno in brez ostudnih osebnih napadov ovreči niti onega zgodovinskega dejstva, navedenega od g. predavatelja.

Dopisi.

Zagreb. Končni in točni rezultat volitev za Jugoslov. ak. podporn. društvo vam je gotovo že znano: Invenstrankarski blok (kulturna združenja »Janušić« in »Triglav«) 440, »Hrvatski blok« (Radčević, Frankovec in Zajedničarji) 301, Demokratijski študentski klub »Jugoslavija« 216, »Domagoje« (klerikalci) 94, »Radni blok« (Tribunski in zemljoradniki) 71, »Galileje« (komunisti) 52 glasov. Z ozirom na to, da smo demokrati šli v borbo popolnoma samostojno, kot klub, ki se je imel boriti na tri fronte (blokaško, komunistično in tribunarsko), smo lahko z rezultatom zadovoljni. Tem bolj, ker smo v odboru J. A. P. D. zopet dobili 5 mandatov, torej zadržali iste pozicije, ki smo jih imeli dozdaj, ter so tako ne samo propadle nade naših protivnikov, da nas potolčejo, ampak smo izvojevali zmago na vse fronte in dosegli, kar smo hoteli. Glavno pa je, da je oživljeno jugoslovenstvo univerze (krog 700 glasov).

načine s pomočjo najmodernejših strojev in pripomočkov. Plantaže sladkornega trsta so opremljene z modernimi vodovodi za namakanje, ki dovajajo včasih vodo na milje daleč. Eno samo večje polje sladkornega trsta potrebuje tu dnevno več vode kakor pa celo veliko mesto San Francisco. V mokrih in vročih tropičnih deželah je tako namakanje docela nepotrebno. Da se zniža potreba delavnih moči, se listi odžgo, kar rastlini ne škoduje veliko, zmanjša pa dokaj znatno sicer potrebno delo.

Havajski sladkor je še znatno bolj iego kubanski. Razume pa se samo po sebi, da so ljudje, ki vzdržujejo take ogromne naprave, večkratni dolarski milijonarji. Ubožnejši naseljenec, ki se hoče pečati tudi s pridelovanjem sladkornega trsta in izdelovati iz njega sladkor brez modernih naprav na preprost, primitiven način presanja in prekuhavanja, pri tem ne zasluži veliko, pač pa redi z ostanki, ki so vsled slabega prežanja še bogati na sladkorju, lahko živino. V tem slučaju se odebele vsaj njegove živali, če že ne on sam. In to je tudi tolažba. Drugod žgo iz sladkornega trsta najboljši in najdragocenejši rum, to pa je tu, kakor na vsem teritoriju ameriških Združenih držav prepovedano.

Na Havajskih otokih raste tudi egipčovski fižol ali algaroba, zvan že izza časa Mozesa pod imenom »el korab«, ki je najboljše hranivo za živino na svetu. Ta fižol raste tudi v Srednji Ameriki.

Iz vsega tega se torej vidi, da imajo Havajski otoki mnogo prednosti za vse — le za Evropejce ne. A. M. Karlin.

Mariborske vesti.

Maribor, 4. decembra 1922.

m Veliki pedagogi v tukajšnji »Volksstimme« so pričeli zadnji čas na ostuden način napadati in sumničiti naše vrlo narodno učiteljstvo. Boli jih, da je vzgoja v naših šolah narodna. Radi bi imeli nazaj avstrijsko šolstvo, ki je imelo ne pedagoške, ampak germanizatorske cilje. Sploh je zanimivo, kako se »Volksstimme« z vneto peha za vse, kar le malo diši po nemškonalacionalnem duhu. V bratski slogi s »Stražo« brani ta listič tudi tiste nemške podjetnike, ki hočejo furtim importirati nemške uslužbenke iz sosedne Avstrije in tudi od drugod. Stavimo kaj, da bi bilo »Volksstimme« najljubše, če bi danes ali jutri vse Slovane in Jugoslovane v Mariboru vzel vrag in bi naši socialisti mogli skupno z nemškimi nacionalci absolutno v njem gospodariti. Pa, ljubčki, ti časi se ne vrnejo več. In gospodje pri »Volksstimme« se tudi zelo motijo, če menijo, da bo kak Nemeč, če ga še tako božajo, pri bodočih občinskih volitvah zaradi Bahunovih lepih oči glasoval za njegovo listo.

m Import tujih uslužbencev so v zadnjih mesecih naši Nemci organizirali na tihem, pa v velikem štilu. Prihajali so trumoma preko meje brez vsakih dovoljenj kvalificirani in ne-kvalificirani delavci, uradniki in celo dekletke, hlapeci in vajenci. Nemci imajo očitno namen s tem umetnim pritokom tujega elementa še nadalje skušati vzdržati fikejzo z nemštvom v Mariboru. Ker pa je naravno v interesu naših domačih delavskih moči in pa v interesu naše države, da se nam ne vgnezdi nepotrebnih tuji element, so — kakor izvemo — naše oblasti v tem pogledu podvezle potrebne korake. To tudi pričakujemo za bodoče in zahtevamo vso strogost, ter bi bili prisiljeni vsak slučaj popuščenja na katerokoli stran najstrožje ožigosati in predočiti javnosti. Če je nemška kolonizacija Maribora vspevala v avstrijski gnilobi, pa ne sme pod našo nacionalno vladavino.

m Italijanska kolonija? Nedavno smo prinesli notico o italijanskem majorju Calmi, ki je bil član razmejitvene komisije, katere poslovanje pa je nehalo in je komisija razpuščena. Vprašali smo, kaj še dela Calma tukaj. V zvezi s tem pa se je v novici namigavalo o neki protekciji in o italijanski koloniji, ki bi se naj ustanovila s pomočjo protekcije. Z odlične narodne strani smo sedaj poučeni, da ne gre za nikakšno italijansko kolonijo. Pač pa se pripravljajo trgovsko oz. industrijsko podjetje, v katerem je po 2 tretjinah udeležen domači kapital in v katerega upravnem svetu so izključno vrlji naši narodnjaki. Dotično podjetje ni niti najmanj interesirano na tem, da bi ostal major Calma tu, ampak ustanovitelji sami odločno žele, da oblasti glede njegovega bivanja na našem ozemlju store odločne korake. Major Calma je po izjavah odličnih funkcionarjev naše države pri razmejitvi postopal tako, da se je kazala njegova nenaklonjenost našim interesom. Tudi je naravno, da se ne more želeti, da bi član italijanskega generalnega štaba še dalje imel priliko opazovati razmejitve tik ob naši meji. V že navedenem podjetju pa bodo razum enega strokovnjaka zaposlene zgolj domače moči.

m Ustanovni občni zbor društva stanovanjskih najemnikov. V nedeljo 2. dec. se je vršil v mali kazinski dvorani ustanovni občni zbor Društva stanovanjskih najemnikov. Obisk je bil prilično dober, večinoma uradništvo, dočim smo pogrešali delavstvo. Zborovanje je vodil predsednik pripravjalnega odbora, g. postajenačelnik Mohorko. V novi odbor so izvoljeni: predsednik dvorni svetnik dr. Kronvogel, odborniki: davčni upravitelj Ivan Rojko, četniški paznik Fr. Vidic, učitelj Fran Soršnik, krojač Martin Pravič, Josip Hartič za kurilnico in Pertešič za delavnico južne žel., Blaž Skok, policijski uradnik in za upokojence J. Aljančič, v nadzorstvo pa gg. Mohorko, postajenačelnik, Ivan Jug, policijski oficijal in Horvat. Članarina za tekoče in prihodnje leto se je določila na 1 dinar mesečno. Novemu društvu, čezar po-

treba se je v Mariboru že davno čutila, želimo mnogo uspeha.

m Zborovanje o izjednačenju davkov. Trgovski gremij poroča: V sredo dne 6. t. m. ob 20. uri se vrši v dvorani Narodnega doma zborovanje o »Načrtu zakona za izjednačenje direktnih davkov«, katerega se udeležijo kot glavni poročevalce finančni nadsvetnik g. Bajič iz Ljubljane. Vseled važnosti predmeta se vabijo k čimvečji udeležbi vsi gospodarski krogi Maribora.

m Miklavžev večer Mariborskega Sokola. Opozarjamo zadnjič na zabaven večer, ki bo jutri v Narodnem domu. Začetek je točno ob 20. uri zvečer. Darila sprejema samo do 18. ure zvečer hišnik v Narodnem domu. Vsako darilo mora biti kolkovano z 1 din. Sokolskim kolkom, in imeti natančen naslov obdarovanca: Krstno ime, priimek in značaj, da bo vsaka zamenjava izključena. Po nastopu Miklavževa plesa.

m Uprizoritev Snegulčice v Narodnem gledališču. Za Miklavževo ponovi na splošno željo dekl. osn. šola v Studencih, v sredo dne 6. decembra, ob 15. uri v Narodnem gledališču v prid prepotrebni šolski knjižnici ljubko petdejanke Snegulčica, — katera je že nudila v pretekli sezoni po svoji skrbni pripravi, bajni vsebini in upravnem razkošju opremi vsem prisotnim izreden užitek. Opozarjamo občinstvo, da s številnim posetom pripomore svojim malčkom do neizkaljenega uživanja pravljice svetla, o katerem tako radi sanjajo, na drugi strani pa vabimo vse mladino ljube, da z obilnim obiskom gmotno in moralno podprejo stremljenja zavoda na izredno važni narodni postojanki.

m Mestno kopališče bo z ozirom na praznik tudi ta teden en dan prej odprto in sicer v sredo, četrtek in soboto. V petek ostane radi praznika zaprto. Parna kopel je v sredo in soboto za moške, v četrtek pa za ženske.

m Za Jugoslovensko Matice so darovali gostje v »Prešernovi kleti« 40 dinarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala! Posnemajte!

m Premog za neimovite sloje. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za premog, je dovolila mestni premogovni komisiji večjo količino premoga za prestrbo neimovitih slojev v Mariboru. Stranke, katere pridejo v poštev, se pozivljajo, da javijo najdalje do 6. decembra dnevno od 8.—12. ure v mestnem knjigovodstvu, soba št. 4, zaželjeno količino premoga. Na poznejše prijave se radi morebitnega pomanjkanja premoga ne bode moglo ozirati. Najmanjša količina premoga, ki se dobi, je 100 kg.

m Tudi jubitej. V ponedeljek je bil odpuščen iz tukajšnje kaznilnice nek Janez Žabjak, ki je tega dne odsedel svojo petdeseto kazen radi tatvine. S primernim spremstvom je bil odpravljen v pristojno občino v ljubljanskem okraju.

m Vinsko razpoloženje se je minulo nedeljo dokumentiralo v Mariboru na razne načine. V neki gostilni sta se sprla dva delavca radi žensk, v kavarni Žigart sta se našla nek kovač in nek godbenik, ki pa se nista nič strinjala ter sta se začela prepirati, tako da ju je morala policija ločiti vsakega v svojo celico. Na Aleksandrovi cesti sta si hotela dva mlada gospodiča napraviti »spas« ter sta »markirala« pijance. Ker pa sta to zelo dobro razumela, sta dobila na policiji priliko, da markirata tudi v policijskih zaporih.

m Napaden na cesti. Sinoči je bil na cesti blizu gostilne Neubauer v Lajtersbergu napaden branjevec Ivan Lovrenčič, stanujoč na Aleksandrovi c. 20. Lovrenčič, je dobil tri rane na čelu in na nosu. Stopil je v oskrbo tukajšnje bolnice. O storilcih ni nobenega sledu.

m Nezgoda v kurilnici. Ključavničar Anton Mohorič, uslužben v kurilnici južne železnice, si je danes zjutraj ob 3. uri pri delu izpahljal nogo in ga je moral rešilni oddelek prepeljati iz kurilnice v bolnico.

m Lepo je nasedel te dni nek Josip P. V Gosposki ulici se je seznanil z neko gospodično, s katero je romal v Gosposko ulico. Tam sta se v neki veži ljubimkela, potem pa mu je lepa gospodična izjavila, da mora na Glavni trg po svojega brata, on pa naj jo čaka v veži, ker se takoj vrne. Na kar

bosta šla na njeno stanovanje. V veseljem razpoloženju je Jožek čakal četrte ure, pol ure, toda punce od nikoder ni. Začelo se mu je svitati, da je nasedel. Še bolj pa se mu je posvetilo, ko je potipal v žep ter zapazil, da je izginila tudi njegova listnica. Poročilo pravi, da prevarani Joško celo noč ni spal, ali od veselja ali presenečenja, kronika ne pove.

m Tatvine v podstrešjih. V zadnjem času se sumljivo množijo tatvine v podstrešjih, kar je dokaz, da stanovalci in hišniki podstrešja puščajo odprta ter premalo pazijo na svoje stvari. Tako je bilo ukradeno iz podstrešja nekemu Maksu Kacu na Tržaški cesti kolo, vredno več tisoč kron. Nekemu Srečku Stiblerju iz drvarnice tri kokoši, Ignacu O. na Vrbanovi cesti razno perilo. Mlekušu Josipu v Rajčevi ulici razno blago. Večina vseh tatvin je bila mogoča le vsled tega, ker podstrešja niso bila primerno zaprta oziroma zaklenjena. Zato opozarjamo občinstvo, naj posveča temu več pažnje.

m Velika kavarna. Ela Kastelic, 10letna umetnica na gosli svira v Klub-baru vsak dan ob 22. uri zvečer. Svira kompozicije od Beethovena, Dile, Händel-a in Bacha, itd.

m Zahvala. Vsem udeležencem pri pogrebu moje hčerke Marije Černe, gojenke I. teč. trgovske šole, se najpriserčneje zahvaljujem za obilno udeležbo. Janko Černe, davčni poduradnik.

m Kavarna v mestnem parku. Danes v ponedeljek poslovilni večer znane pianista Mirka Hercerja, ki odhaja v inozemstvo.

m Opozarjamo na današnji inserat tvrde A. Traun, trgovine s čevlji, Grajski trg št. 1, kjer se dobi vsakovrstne čevlje v najelegantnejši obliki po najnižjih dnevnikih cenah.

Snegulčica

vabi vse mladino ljube
v poset dne 6. t. m. ob
15. v Nar. gledališče.

Narodno gledališče.

Reperitoire:

Ponedeljek, 4. dec. Zaprto.
Torek, 5. decembra. Hoffmannove pripovedke. Izv. Gostuje g. L. Kovač.
Sreda, 6. decembra. Zaprto.
Četrtek, 7. decembra. Jalnuševčani. B.

Sokolstvo.

m Miklavžev večer Sokola. Samo to mi povejte ljube sestre in dragi bratje, če ste že videli plakat v kavarni Central. Zakaj le če ste ga videli in gledali tudi z odprtimi očmi, ste si zapomnili, da je ni sile, ki bi zadrževala Miklavžev avtomobil, da bi ne zdrčel skozi Gosposko ulico v Narodni dom. Po zadnjem poročilu bo Miklavž na predvečer svojega godu obdaroval vse one, ki vanj zaupajo in ktere on ljubi. Ker je pa nevarnost, da pakete pridivji vožnji izgubi, naj slavnja p. n. publika znesse vsa darila — zavita v primerno število papirjev in kolkovana s sokolskim košičnik sprejema darila do 18. ure. — Hišnik sprejema darila do 18. ure. Kot so se menili danes pred glavno zalogo benecina, se vrši sijajni sprejem Miklavža v Narodnem domu točno ob 20.30. Napovedano je tudi že njegovo črno in rdeče spremstvo. Spodobi se pa tudi, da se mu oddolžimo za njegov trud in ljubeznjivost, zato naj nihče ne godrnja, ko bo odrinil »sitni novac« 5 dinarjev vstopnine in poleg nje še 1 dinar »poreza za rasloš.« In razkošno bo res. Po razdelitvi daril elitni ples samo za one, ki bodo v dvorani. Vsi obdarovanci ple-

šejo od veselja, drugi iz simpatije. Če kak mladenič močeradove krvi ne bo mogel na nikakršen način ogreti svojega srca, ga lahko pritismo k topli peči, ki bo tako zakurjena, da se mu lahko še zavre, če ne ne bo oprezen. Sicer pa, kaj bi govoril! Pridite in prepričajte se. Zato; vsi k sprejemu!

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Objave.

§ V torek se vrši v Klub-baru (V velika kavarna) Miklavževa akademija s koncertom in plesom. Sodelujejo g. in gospodična Pečnik ter gospodična Ela Kastelic. Začetek ob 22. uri.

Izored sodišča.

Maribor, 29. novembra.
Tatvine.

Sedemindvajsetletni, v Vintarovec, okraj Ptuj, pristojni delavec Karl Murko, ki je že petkrat radi tatvine predkaznovan, je ukradel Ivanu Kozjaku v Vuhredu sekuro, Antonu Plečko pa leseni kovček, v katerem so se nahajali čevlji in perilo v skupni vrednosti 2000 K. Obsojeni je bil radi hudodelstva tatvine na 3 mesece težke ječe.

16 letni Viljem Verzel, mizarski vajenec v Pavlovskem vrhu, okraj Ormož, se je učil meseca februarja mizarske obrti pri mizarskem mojstru Petru Janšovec v Gradcu. Dne 18. februarja je zapustil svoje učno mesto. Pri tej priliki je odnesel svojemu sovajencu Ferdinandu Humerju zimsko suknjo in srebrno uro z verižico v skupni vrednosti 40.000 avstr. kron. Suknjo je v Gradcu prodal, denar pa zapravil. Z ukradeno uro je pobegnil k svojim starišem v Studence pri Mariboru. Uro so stariši poslali nazaj. Trafikant Filip Hauptman v Studencih je dne 19. aprila izročil Viljemu Verzel znesek po 5814 K 50 vin. z naročilom, da nakupi in prinese iz Maribora tobačnih izdelkov. Izročeni denar pa je fant na prigovarjanje nekega Josipa Pajmana, ki je baje pobegnil v Avstrijo, zapravil in po izvršenem dejanju pobegnil. Dne 21. oktobra pa je malopridnež v Pavlovskem vrhu, kjer je bil nazadnje kot mizarski vajenec, ukradel Stefanu Verzlu srebrno uro, suknjo, klobuk, par starih čevljev in 3600 K gotovine. Okrožno sodišče ga je nagradilo s šestimi tedni težke ječe.

Nepošten najditelj.
Posestnik Franc Pintarič iz Središča, je našel sredi meseca maja na cesti iz Ormoža proti Središču od Franca Rubinška zgubljeno denarnico z vsebino 1205 Din. 50 p. Sto dinarjev je dal svojemu pastirju, ki je bil kritični član z njim, da bi molčal, dočim je ostali denar obdržal sam. Pastir pa ni molčal in je zadevo naznanil. Pred okrožnim sodiščem je bil Pintarič, ki mu očitano dejanje prizna, obsojen radi hudodelstva goljufije na 2 meseca ječe.

Verziran tat.
Tridesetletni čevljar Josip Muršec iz Apač, okraj Gornja Radgona, ki je že trikrat radi hudodelstva tatvine predkaznovan, je bil pred okrožnim sodiščem obtožen radi hudodelstva tatvine in prestopka poverbe ter goljufije. Vkradel je dne 29. avgusta svojih sestri Jožefi Osterci v Lijaševcih srebrno žensko uro, orglice in 120 K denarja. Dne 26. septembra pa je odnesel svojemu bratu Alojzu Muršec v Kupečincih nove čevlje, emo obleko, usnjate gamaše, srebrni prstan, petkronski tolar in denarnico z 2200 K gotovine. Pri Katarini Bočkaj v Bakovcih pa je dne 5. oktobra pobral svilen naglavni robec, moško srajco in usnjato denarnico. Dan pozneje je obiskal Ivana Győreka v Rakičanu, kateremu je odnesel denarnico z 250 K gotovine in 10 fotografij. Antonu Jančarju v Zavrčah

je poneveril 6 jermenov za konjske va-
jeti v vrednosti 600 K in Alojza Jan-
čarju v Apačah pa izvalil par 1000 K
vrednih čevljev. Sodišče mu je priso-
dilo 10 mesecev teške ječe.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu.
30. novembra. Pšenica bačka 400, srem-
ska 405, ječmen bački 272, sremski 277,
oves bački 270, sremski 275, kuruza
bačka 325, zrna za marc 205, fižol novi
beli 350, pisani 340, moka bačka št. 0

575, za kuho 550, krušna št. 6 500, otro-
bi pšenični 158, mast svinjska ab Bač-
ka 26, zelje bačko glavno 40-50, ore-
hi bosanski 550, čebula 350, tendenca
čvrsta.

g Padanje cen papirju. Uduružene
tvornice papirja Vevče, Goričane in
Medvode d. d. v Ljubljani so znižale
cene papirju. Pri nekaterih vrstah pa-
pirja so padle cene do 30%.

g Prevoz živinske krme. Pokrajins-
ska uprava za Slovenijo, oddelek za
kmetijstvo v Ljubljani naznanja, da
veljajo uverenja za prevoz živinske
krme po znižani tarifni ceni iz Hrvat-

ske, Vojvodine, Srema, Vzhodne Sla-
vonije, Podunavja in Bosne za vse pro-
ge državne in južne železnice od 1. de-
cembra 1922 dalje.

**g Eksploatacija gozdov na Madžar-
skem in francoski kapital.** Madžarska
splošna kreditna banka se pogaja s
francosko tvrdko Schneider-Oreuzot,
ki se zanima za zomboljsko lesno indu-
strijo. Večino delnic zomboljske indu-
strije ima imenovana banka. Zastop-
niki francoske tvrdke si prizadovajo,
da dobe v svoje roke čim več delnic ter
da industrijo čim bolj razširijo in po-
večajo.

g Trgovska pogodbenja z Avstrijo.
Te dni se pričnejo trgovske pogodbenje
med našo državo in avstrijsko republi-
ko. Avstrijski delegatje si bodo prizna-
vali, da dosežejo izpremembo naše
devizne narobe, severu v svojo korist.
g Tobačna letina v Vojvodini. Kakor
poročila zagrebška »Rijeka« je letošnja
tobačna letina v Vojvodini uspeha jako
dobro. Samo v prvi polovici tega me-
seca je bilo oddanih novosadskemu mo-
nopolskemu skladišču iz Vojvodine 2
milijona kilogramov tobaka. Ta tobak
bo oddan v predelavo nižkim in sara-
jevskim tobačnim tovarnam.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

(96)

Čakajočim v plačevalnici se po nikakem ni godilo
prijetno. Zakaj množica, o kateri so novine poročale,
da šteje 30.000 oseb, je od zunaj enakomerno tiščala
za njimi. Kakor potiska mehanizem žagalne naprave
hlod proti rezalnemu zobovju, tako enakomerno je
človeško množ potiskalo v syndicate-building in --
razdruženo na posameznike -- skozi izhod na Wall-
streeto. Nekdo stopi z eno nogo na granitno stop-
nico. Črez minuto ga za njim tiščeda množica dvig-
ne in postavi z obema nogama na prvo granitno stop-
nico. Črez deset minut je zgoraj in potisk ga rine po-
časj skozi vestibul. Ko preteče nadaljnjih deset minut,
ga porine v plačevalnico. Postal je mehanična figura,
ki se ne kreta sama, in tisoči drugih pred njim in za
njim dovršujejo prav takšno gibanje prav tako dolgo.

Ker je izplačevanje zastalo, je bila velikanska
plačevalnica v malo minutah nagneta. Ljudi v vesti-
bulu je deloma vzrinilo po stopnicah, držočih v gornja
nadstropja.

Oni, ki so čakali pri okencih, pa niso mogli svojih
postojank še kaj dlje držati in so po vsej priliki smeli
biti si v kajpada razveseljivi nadi, da jih po deseter-
nem čakanju odrinejo mimo okenc in potisnejo k iz-
hodu. Potlej se lahko na novo privrste odzad.

Vsi so noč prebedeli, prezebajoč kakor psi, niso
pozajtrkovali, so gubili čas, so si bili v svesti, da bodo
v svojih birojih in poslovalnicah imeli neprijetnosti --

bilji so na moč slabe volje. Vpili so in žvižgali, in hrup
se je nadaljeval skozi vestibul ven na cesto.

Množico je navdala silna razdraženost.
»Okenca zapirajo!«
»Denar jim je pošel!«

Pa so se jeli prerivati vse neučakavnije in na-
silneje. Trzali so oblačila, in ljudje, ki se niso mogli
ganiti, so vpili in kleli. A mnogi, katere so nosili nad
glave povzdignjene do prsi, so tulili in na ves glas
preklinjali.

Pri okencih so se množice izkušale ustaviti in je
bila gneča zadušljiva. Neki šofer je s pestjo razbil
prozornico pomičnega okenca in se zadril, od zasop-
losti v obraz ves temnordeč: »Moj denar, sleparji! Tri
sto dolarjev imam pri vas! Mojih tri sto dolarjev mi
dajte, brezsrčni tatovi in ljudodercii!«

Uradnik znotraj je kričal pogledal ves bled in
ga zavrnii: »Dobro veste, da so shares neodpovedni.
Zahtevati Vam je obresti, to je vse!«

Pa so mahoma zazvenčale prozornice na vseh
koncih in krajih in clerki so v tej priči zopet jeli mrz-
lično izplačevati denar. Ali bilo je prepozno. Hrup, ki
je nastal, ko so zopet jeli izplačevati, je stlačena množ
v plačevalnici in v vestibulu razumevala napak, pa se
je začelo še strašnejše prerivanje.

Kdor je uspel pregnesti se do izhoda, se je brž brž
odstranil. A tudi to se je posrečilo le poedinim. Ne-
nadno so zahreščale duri v pregradi in množico je po-
tisnilo v blaginjske prostore. Clerki in uradniki so
pobegnili, nagraživši knjig in kaset in denaria, kar je
bilo moči. Množica je zavalovela noter in pregradne
stene iz hrastovine so bile v hipu razdrte. Na ta način
je nastalo nekaj več prostora. Množica je drla vun,
kierkoli se je dalo. Ali zdaj je učinkoval potisk od za-
daj tem silneje. skupki ljudi so v plačevalnico kar bu-

hali. Pa jih je nemalo osupovalo, ko so zaznavali, da
je banka razdejana in oplenjena. Previjenti pulfi, raz-
metani papirji, razlito črnilo in kupi drobiža ter po-
teptanih dolarskih novčanic.

Eno pa jim je bilo jasno: njih denar je izgubljen!
Uničen je njih denar, uničeno je njih upanje, uničeno
je vse!

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

BERSON

Gumijevi podpetniki
in
podplati

npravijo Vaše obuvalo
trpčno in
elegančno.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah usnja in na debelo pri:
BERSON-KAUČUK D. D. Zagreb, Wilsonov trg 7.
3380 10-2

V torek, dne 5. decembra 1922 se vrši v ka-
varni »DRAVA«, Pod mostom št. 9

družabni Miklavžev večer

h kateremu najljubneje vabita

2422 Franc in Julijana Hötzl.

KLOBUKE

ter razno medno in galanterijsko blago v veliki
2318 izbiri in najceneje pri 10-8

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Ugodna prilika!

Posestvo, obstoječe iz 2 hiš gospodarskega
poslopja, velikega sadnega vrta, velikega vrta za ze-
lenjavo, 2 njiv, s staroznano gostilno pri
- „LOVSKEM DOMU.“ -
v bližini »Treh ribnikov« (10 minut od Maribora), se
radi opustitve obrti s celim inventarjem proda za
300.000 Din. — Reflektanti dobe natančnejša pojasnila
pri Josip Katalan-u, Krčevina št. 70 pri Mariboru
ali pa pri tvrdki Nikelsbacher & Smerkolj, Ljubljana,
Kolodvorska ulica šte. 26. — — — 2425 3-1

Posredovalci izključeni.

Pekovski mojstri pozor!

Suha sesekana borova drva, 1 meter
dolga, postavljena na dom, klaffer po
2300 K nudi
Drago Sčekič, Rajčeva ul. 7
Telefon št. 355. 2426

Pozor! PREVZETJE TVRDKJE Pozor!

„MELISTROJA“ D. Z O. Z.

Podpisani si vij. dovoljujemo cenj. občinstvu naznaniti, da
smo s 1. decembrom prevzeli ozir. kupili tvrdko „Melistroja
d. z o. z.“ Podjetje bomo popolnoma na novo moderno reorganizi-
rali in s prihodnjim tednom tudi z vsemi v našo stroko spada-
jočimi deli zopetno začeli. Tvrdka se ne bo samo v prihodnje
bavila z elektrotehničnimi napravami, kakor z vsakovrstnimi
instalacijami, montažami in raznimi popravili, ampak pro-
dajali in popravljali bomo avtomobile, motorna kolesa in
vse v to stroko spadajoče potrebščine po najnižjih cenah. Za
nadaljna naročila se cenj. občinstvu prav toplo priporočamo.

Maribor, dne 1. decembra 1922. 2413 2-1
Z odličnim spoštovanjem: Novi lastniki tvrdke: „Melistroja“

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge deželne
pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ
OSET, Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57. Telefon št. 88. 1328**

Razglas.

V ponedeljek, dne 18. decembra 1922 ob 10. uri
dopolodne se vrši na licu mesta v Mariboru, Mlin-
ska ulica št. 15

prostovoljna javna dražba.

Proda se hiša z vrtom. V hiši se vrši stara gostilniška
obrt — poprej znana Šoštarjeva gostilna.
Najnižja ponudba iznaša 2 milijona jugosloven-
skih kron. Ponudniki morajo pred začetkom dražbe
položiti 10 odst. varščine. Hiša se proda tudi pred
dražbo, ako to kupec želi.
Natančnejše podatke glede dražbenih pogojev,
obsežnosti objekta itd. dajeta sodni komisar dr. Franjo
Firbas, notar v Mariboru ter zastopnik lastnika dr.
Franjo Roslna, odvetnik v Mariboru. 2418 2-1

Mala oznanila.

Gospodinja, katera zna dobro
kuhati za 4 osebe, se takoj
sprejme. Naslov pustite v
upravi lista pod „Stalno me-
sto“. 2416 3-1

Dobra domača šivilja se ce-
njenim damam najtopleje pri-
poroča. Naslov v upravi. 2423

Meblovano sobo ali stano-
vanje ištem v sredini mesta.
Ponudbe na upravo lista pod
„Uradnik“. 2420

Nova spalna soba, kompletna,
iz orehovega lesa, se radi pre-
selitve prod. Krčevina, vila
Marijin dom. 2415 2-1

Divan 220 D, velike omare,
mize, nočne omarice, otročja
postelj, šivalni stroj. Vpraša
se: Rotovski trg 8, I. nadst-
levo. 2421

Dobro ohranjena železna peč
se prod. Wildenraiserjeva
ulica 17-III, vrata 8. 2417

Približno 1000 kg svinjske
krme se prod. Mejna ulica
št. 38. 2414 2-1

Tovarna pohlštva Koroška
cesta 46, Hochegger in dru-
govi, ima v zalogi spalne in
jedilne sobe kakor tudi ku-
hinjske oprave po tvorniških
cenah. Sprejme tudi vsake
mizarско delo. 2346 10-7

Hiša, nova, za vsako obrt, z
vrtom in travnikom, v bližini
Maribora, glavna cesta, se ta-
koj prod. Stanovanje 4 sob
in kuhinje itd. takoj prosto.
Ponudbe pod „št. 550“ na
upravo. 2396 3-2

Higijenična brivnica se vsem
priporoča. Prvo vrstna postrež-
ba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva
ulica 9. 1850

Zameniam stanovanje

v Sodni ulici, obstoječe iz dveh
lepih cednih sob, kuhinje in
vsemi pritlikinami, z električno
razsvetljavo, za večje od treh do
štirih sob z električno razsvet-
ljavo, kjerkoli si bode v mestu
na levem bregu Drave. Naslov
se izve v upravi.

KLUB-BAR

5. decembra
Miklavževa
akademija
s koncertom in plesom

sodelujejo g. in gđ.
Pečnik, gg. Winterhal-
ter, E. Kastelitz.
Miklavž, Mefisto i. t. d.

ob 22. uri prihod Miklavža,
delitev daril med goste.

Program:

Ples
Bosanska Saloma
Foxrot Onestep
Shimmy-Boste
Kuanguing tango

Koncert
1. Rapsodija (Liszt)
(Winterhalter)
2. Menuet (Beethoven)
3. Gavotte (Rameau)
4. Reverie (Wiesentamp)
(Ela Kastelitz)

Vstopnice se dobe v pred-
prodaji pri blagajni
Velike kavarne. 2306

Domači čevlji v vseh velikostih,

čevlji za dame in gospode,
plesni čevlji v najmodernejših in
se dobe po najnižjih cenah pri

ANICI TRAUN MARIBOR

Grajski trg št. 1